

Izjava za javnost: Fiskalni svet je ocenil skladnosti izvršenih proračunov sektorja država s fiskalnimi pravili v letu 2018

Fiskalni svet je skladno z določili Zakona o fiskalnem pravilu pripravil oceno skladnosti izvršenih proračunov sektorja država s fiskalnimi pravili v letu 2018. Po oceni Fiskalnega sveta je bila javnofinančna politika v letu 2018 nevtralna, strukturno izravnano saldo se namreč ni spremenil, čeprav bi morala glede na ciklični položaj gospodarstva biti restriktivna.

Ugodne makroekonomske razmere so se lani odrazile v nadaljnji občutni in široko osnovani rasti javnofinančnih prihodkov. Rast prihodkov je presegla rast izdatkov, zato se je presežek salda sektorja država povečal in znašal 0,7 % BDP. Pomembno vlogo pri tem je imelo znižanje obresti, saj je bilo povečanje presežka primarnega salda manjše. Delež bruto dolga v BDP se je nadalje znižal.

Fiskalni svet ocenjuje, da so bila fiskalna pravila v letu 2018 pretežno spoštovana, kar je poleg visokih prihodkov, pogojenih predvsem z ugodnimi cikličnimi razmerami, omogočilo tudi povečanje nekaterih nedavčnih kategorij. Srednjeročni fiskalni cilj po pravilih EU je bil v letu 2018 dosežen, a le ob upoštevanju dovoljene mere odstopanja. Domače pravilo, ki se nanaša na javnofinančne izdatke, ni bilo spoštovano, saj so izdatki presegli sprejeti srednjeročni okvir. Zmanjšanje deleža dolga sektorja država v BDP je bilo lani ustrezno.

Pretežno izpolnjevanje fiskalnih pravil v letu 2018 je poleg ugodnih makroekonomskih razmer omogočil tudi odlog nekaterih ukrepov z neugodnimi strukturnimi javnofinančnimi posledicami zaradi politične negotovosti v prihodnja leta. V prihodnje za doseganje z ustavo zahtevane srednjeročne uravnoteženosti v obdobju gospodarskega cikla ne bo dovolj le vsakoletno doseganje srednjeročnega fiskalnega cilja po pravilih EU, temveč bo potrebno zagotoviti tudi strukturne presežke. Ti bodo nujni zaradi ustvarjenih strukturnih primanjkljajev v preteklih letih.

S povečanjem tveganj, povezanih zlasti s predvidenimi negativnimi javnofinančnimi posledicami demografskih sprememb, se vedno bolj krči časovni horizont za sprejem ukrepov, ki bodo prispevali k trajnejšemu izboljšanju javnih financ. V kolikor ukrepi za zagotavljanje dolgoročne vzdržnosti ne bodo sprejeti, bo to imelo še precej bolj obsežne in daljnosežne negativne posledice za javne finance, kot jih ima odstopanje od fiskalnih pravil v enem letu.